

Les tres fitxes

L'altre dia contemplava, absolutament rendit als meus colors, l'ofertament de la Recopa d'Europa a la plaça de Sant Jaume. No hi ha dubte que, a les portes del segle XXI, l'esport s'ha convertit no solament en un gran espectacle de masses ans també en un factor de cohesió grupal. Grups socials, ciutats i nacions se senten units i s'autoidentifiquen a través de l'esport. Entre tots els esports, és especialment el futbol el que s'ha situat en el centre del mercat dels sentiments col·lectius. Sentiments innegociables, per cert. Perquè, si tot va bé, de seguida compartirem moneda, tipus d'interès i defensa amb la resta d'europeus, i molt possiblement d'aquí a cinquanta anys també un parlament de debò, fiscalitat, carnet d'identitat i fins i tot, codi penal. Però hi ha una cosa que de segur que no compartirem: selecció nacional de futbol. Cauran totes les fronteres, però aquesta no. I per saber quines són les parts integrants de l'Europa Unida, per saber quantes són les sobiraniaes i quants els sentiments nacionals que conviuran sota la bandera blava amb estrelles, el recurs més fàcil serà comptar les seleccions nacionals de futbol: observar el mapa futbolístic.

Hi haurà altres coses, és clar. Dues de bàsiques: el mapa lingüístic i el mapa comunicatiu. El lingüístic vindrà determinat per una o dues llengües de comunicació europea, l'anglès i possiblement l'alemany, i tot un seguit de llengües territorials que delimitaran els espais immediats d'intercanvi i identificació. El comunicatiu, molt més permeable i interactiu, el formaran segurament tres cercles concèntrics, de manera que cadascun de nosaltres estarà afectat per tots tres alhora: l'espai de comunicació global, controlat pels nord-americans; l'espai europeu de comunicació, que creixerà paral·lelament al procés d'integració política i econòmica i no sabem encara qui el controlarà; i finalment els espais nacionals, que segurament coincidiràn amb les fronteres lingüístiques.

Esport, llengua i mitjans de comunicació. En una paraula, cultura. Els països, els pobles que el 2025 siguin capaços de tenir fitxa pròpia en tots tres mapes, aquells que,

com diria Vicenç Villatoro, sàpiguen jugar les tres lligues, seran els països *realment existents* en termes d'identitat. Els altres, els que en juguin dues, o només una, o cap, hauran perdut la batalla de la supervivència diferenciada. D'aquí la importància majúscula de la Política Cultural, en majúscules també.

I com ho tenim, els catalans, en tots aquests terrenys? Actualment no gaire bé, però potencialment molt bé. Anem a pams. L'esport català és excepcionalment potent, exageradament potent fins i tot, si tenim en compte les

nostres petites dimensions demogràfiques. Molt pocs països tenen tanta gent competint en primeríssima línia en tants esports diferents com tenim nosaltres. Motociclisme, tennis, waterpolo, hoquei, basquetbol, handbol, futbol... la llista d'esportistes catalans d'elit seria interminable. Certament, de poca cosa serveix que hi siguin (en termes d'identitat col·lectiva, s'entén) si ara competeixen internacionalment en representació d'Espanya. Però pitjor seria que no hi fossin. Hi ha un punt de partida, i només cal voluntat política, temps i feina.

Pel que fa a la llengua, malgrat les oposicions a la plena normalització del català i els atacs a la seva unitat, també es pot afirmar que el punt de partida és bo: el català és la més gran de les llengües minoritzades d'Europa; ha demostrat

gran capacitat d'adaptació als canvis socials, econòmics i tecnològics; és llengua d'ensenyament universitari, i s'ubica en una zona econòmicament emergent.

La tercera fitxa, la de l'espai de comunicació, és possiblement la més feble a hores d'ara. Però, si no ens deixem encegar per la normal explosió de canals de TV en espanyol (són un mercat de 400 milions de parlants, i nosaltres, com a molt, d'onze milions), s'ha de dir que també en aquesta lliga hi podem competir dignament, sempre que el país pugui generar com a mínim un gran grup privat multimèdia en llengua catalana en un termini de deu o quinze anys. Els moviments d'acostament al català de mitjans en castellà com *El Periódico* o *La Mañana* (vegeu el núm. 671 d'EL TEMPS), entre d'altres símptomes, demostren que, en matèria de comunicació, si hi ha un mercat per explotar és el de la llengua catalana. ■

EDUARD VOLTAS

*“D'aquí a cinquanta anys,
per saber quines són les
parts integrants de l'Europa
Unida el recurs més fàcil
serà comptar les seleccions
nacionals de futbol:
observar el mapa futbolístic.”*